Factsheet Gemeentefonds

1) Inleiding/wie exploiteert wat.

De uitkering gemeentefonds is opgenomen in het programma Borne algemeen.
Aan de berekening van de omvang liggen verschillende maatstaven ten grondslag, een van de belangrijkste is het inwoneraantal. In de begroting 2021 is gerekend met 23.300 inwoners en in 2022 met 23.400. Het actuele aantal inwoners is inmiddels 23.668. Dit betekent dat de uitkering waarschijnlijk naar boven toe bijgesteld zal worden.

2) Algemene projectinformatie

Ten aanzien van de uitkering gemeente fonds zijn een tweetal ontwikkelingen te melden.

a) de stijging van het aantal inwoners heeft het volgende effect.

Het aantal inwoners in Borne is harder gestegen dan geraamd. Doordat er in 2020 meer woningen zijn gebouwd op de Bornsche Maten is het inwoner aantal “fors” toegenomen met ruim 350 inwoners. Dit incidentele effect komt nog in beeld voor 2020 bij het ministerie echter wordt er nu nog gewerkt met de oude aantallen.
Dit heeft een cumulatief effect want de komende jaren rekenen we met jaarlijks een groei van 100 inwoners. Hierbij gaan we er vanuit dat de groei wordt veroorzaakt in de inwonergroep jonger dan 65 jaar. Alles boven de 65 jaar hebben we gelijk gelaten. Zoals bekend houden we ook rekening in het gemeentefonds met een zgn. inkomstenmaatstaf. Op basis van de gemiddelde waarde van de woningen gaan we er vanuit dat dit een structureel nadelig effect heeft van 35K met een groei van 10K per jaar. Naast de stijging van de inkomsten via het gemeentefonds, nemen ook de lasten toe als gevolg van meer inwoners en woningen.

b) Herziening verdelingsmaatstaven gemeentefonds.

Per 2023 wordt de nieuwe verdeelsystematiek van het gemeentefonds ingevoerd. Begin 2021 zijn de conceptcijfers gepubliceerd en het nadeel voor Borne kwam hierbij fors minder nadelig uit dan eerder verwacht. De nieuwe verdeling wordt door middel van een ingroeimodel van 3 jaren ingevoerd. Voordat de verdeling echter definitief gemaakt wordt, gaat men eerst in gesprek met verschillende partijen. Hierna zal het nieuwe kabinet komen met het definitieve voorstel ter besluitvorming.

De fondsbeheerders en het ministerie hebben een adviesaanvraag gedaan bij de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB). De ROB heeft (begin maart 2021) nog geen advies uitgebracht. Na deze consultatie wordt ook de VNG om advies gevraagd. De VNG gaat de gemeenten consulteren en vragen om input ten aanzien van dit onderwerp. Vanuit de VNG zijn er vragen geformuleerd waarop men heldere antwoorden wil krijgen vanuit de fondsbeheerders en het ministerie, alvorens hierover verder te adviseren. De volgende vragen moeten beantwoord worden:

- Is er sprake van een vereenvoudiging? Is het verdeelmodel transparant?
- Is de “koek” daadwerkelijk groter geworden?
- Is er sprake van een acceptabel ingroeimodel?
- Is er sprake van een goede regeling voor de uitschieters.

Met name de gemeenten uit de noordelijke provincies worden geconfronteerd met forse nadelen. Deze gemeenten hebben hun krachten gebundeld en hebben een lobby opgestart om het financiële nadeel minder groot te laten uitvallen in de nieuwe verdeelsystematiek.

Daarbij leven er bij de gemeenten en de VNG grote zorgen, nu blijkt dat een derde van alle gemeenten op dit moment geen sluitende meerjarenbegroting zal kunnen opleveren. Dit heeft overigens niet een direct verband met de herverdeling van het gemeentefonds, maar met de extra taken (plus taakstelling) die de laatste jaren naar de gemeenten zijn toegekomen.

De komende maanden worden de ontwikkelingen rondom het gemeentefonds en de herverdeling ervan nauwlettend gevolgd.

3) Geraamde investeringen in/ex btw x € 1.000,- (*)

N.v.t.

4) Dekkingsplan in bedragen aangegeven,

N.v.t.

5) Raming Jaarlijkse kapitaal- en overige lasten en inkomsten komende 5 jaar

a) Effect (financieel) stijging inwoneraantal. Toename uitkering gemeentefonds.

	2021	2022	2023	2024
structureel effect 2020	221.000	221.000	221.000	221.000
structureel effect 2021	64.000	64.000	64.000	64.000
structureel effect 2022		65.000	65.000	65.000
structureel effect 2023			65.000	65.000
structureel effect 2024				83.000
effect woningbouw	-45.000	-55.000	-65.000	-75.000
plus in meerjarenperspectief	**240.000**	**295.000**	**350.000**	**423.000**

Daar groei naar 24.000 inwoners betekent dat er ook wat andere maatstaven vanuit het gemeentefonds en andere lasten tegenover deze inkomsten staan, derhalve nemen we hiervoor geen bedragen op als mutatie. Voor 2020 betekent het een incidenteel voordeel van €900.000

b) Er is structureel rekening gehouden met een negatief herverdeeleffect van €700.000 vanaf 2022. Op basis van de eerste conceptcijfers en met alle onzekerheden die zijn benoemd durven we dit bij te stellen naar €100.000. Daar de herverdeling pas in 2023 ingaat betekent dit voor de begroting dat we structureel in 2022 €700.000 voordeel hebben en vanaf 2023 €600.000.

6) Bijzonderheden

De omvang van de financiële effecten op de uitkering gemeentefonds zijn onzeker tot het moment dat ze zijn opgenomen in één van circulaires van het ministerie van Financiën. Dit ondermeer omdat de trap op trap af methodiek ten aanzien van de algemene uitkering wordt gevolgd.